

† ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΕΙΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΣΧΟΛΙΑ ΑΥΤΩΝ

[*Προσημειώσεις* : Είναι γνωστόν ὅτι πολλὰ βιβλία τῆς ἰδιαιτέρας βιβλιοθήκης τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, εὑρισκόμενα τώρα εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην καὶ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Χίου, φέρουν ἰδιοχείρου· ἐκείνου σημειώσεις ¹⁾ προχείρως γραφείσας εἰς τὰ περιθώρια τῶν σελίδων. Καλὸν θὰ ἦτο εἶν ἐξεδίδοντο ἐξ αὐτῶν ὅ,τι θὰ ἐθεωρεῖτο ὅτι θὰ ὠφέλει τὴν φιλολογικὴν ἐπιστήμην ²⁾).

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι παρατηρήσεις τοῦ Κοραῆ σημειωμέναι εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπὸ Rud. Kuster (Amstelodami, 1710), περιέχουν εἰς λατινικὴν καὶ τινες εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν κριτικὰς καὶ ἐρηνευτικὰς παρατηρήσεις εἰς τὰς κωμωδίας τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τὰ παλαιὰ σχόλια αὐτοῦ. Νεώτεροι ἐκδόται καὶ μάλιστα ὁ Dindorf εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ 1836 ἐν Ὁξονίῳ, κάμνουν τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις καὶ διορθώσεις εἰς πολλὰ χωρία ἢ καὶ ἀποκαθιστοῦν τὴν ὀρθὴν γραφὴν ἀπὸ ἄλλα χειρόγραφα τὰ ὅποια ἡ ἔκδοσις τοῦ Kuster δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν. Αἱ διορθώσεις αὐταὶ τοῦ Κοραῆ δὲν ἔχουν ἀξίαν παρὰ μόνον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης, καθ' ὅσον ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Κοραῆς πρῶτος διώρθωσε πολλὰ χωρία, τὰ ὅποια καὶ ἄλλοι μετ' αὐτὸν ἀνεξαρτήτως, ἐνῶ συγχρόνως ἡ ὀξύνοιά του τὸν ὠδήγησεν ὑπὸ τὴν ἐσφαλμένην γραφὴν τῆς ἐκδόσεώς του νὰ μαντεύσῃ τὴν ὀρθήν. Ὅπως ἐπεβεβαιώθη ἀργότερα ἀπὸ ἄλλους κώδικας.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν διορθώσεων αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ μερικαὶ αἱ ὅποια ἔχουν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἀξίαν, μὴ προ-

1) Κατὰ τὸν κατάλογον τῆς Βιβλιοθήκης Χίου ὑπάρχουν ἐκεῖ 79 τοιοῦτοι τόμοι· εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην εὑρέθησαν 18 (ἴδε Ἀθηναῖν ΚΖ σ. 344.)

2) Ὁ κ. Γ. Χατζιδάκις ἐξέδωσε τὰ εἰς τὸν Δουκάγγιον σημειώματα τοῦ Κοραῆ ἐν «Ἀθηναῖς» τ. ΚΘ σ. 161 κέξ].

ταθεῖσαι ἀπὸ κανένα ἄλλον. Ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἐν σχολ. Ἰπλ. 772 (775) διόρθωσις τοῦ *λῆρον* εἰς *δῆλον* δίδει τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἀκατανοήτου ἕως τῶρα χωρίου. Ἐπίσης ἡ ἀντικατάστασις τοῦ *βλάπτεσθε* διὰ τοῦ *μαλάττεσθε* ἐν σχολ. Λυσιστρ. 550, τοῦ *ἀρπαγῇ* διὰ τοῦ *ἀρτια* ἢ *περιτὰ* ἐν σχολ. Πλουτ. 817 (816) κλπ.

Ἡ ἀντιγραφὴ τῶν σημειώσεων ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀριστοφάνους ἔγινεν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Βιβλιοθήκης Χίου κ. Στεφ. Καββάδα, ἡ δ' ἐπιλογὴ αὐτῶν καὶ ἐπεξεργασία ὑπὸ τοῦ κ. Ἰω. Κακριδῆ, δ.φ.].

1. Διορθωτικὰ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ἀριστοφάνους (¹)

— Ἰπλ. 111. ΝΙ. ταῦτ' ἀτάρ τοῦ δαίμονος ;: Κορ. male intellectum ; distingue ταῦτ' ἀτάρ τοῦ δαίμονος κ.λ.π.. Ταῦτα valet faciam ut iubes, dein addit: at vereor etc. Cf. Pac. 274 [275] et infra huius fabulae 493 [495] (²).

— Ἰπλ. 399 [400] γενοίμην ἐν Κρατίνου κώδιον: Κορ. ἐν, ut legisse videtur Scholiastes declarans εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κρατίνου (³).

— Ἰπλ. 625-6 [628-9]... καὶ ξυνωμότας λέγων πιθανώτατα δ' ἡ βουλή...: Κορ. λέγων πιθανώτεθ' ἡ βουλή δ' ἅπασ' ἀκροωμένη... (⁴)

— Πλούτ. 980 (979) πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν: Κορ. γ' ἀνθυπηρέτουν (⁵).

2. Διορθωτικὰ εἰς τὰ ἀρχαῖα Σχόλια τοῦ Ἀριστοφάνους.

— Ἀχαρν. 217 ἀπεπλίξατο: ... ἔλεγον δὲ πλῖξ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς

1) Ἡ ἐκτὸς ἀγκυλῶν παραπομπὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Kuster, ἡ ἐντὸς ἀγκυλῶν εἰς τὴν στερεότυπον τοῦ Teubner, ὁσάκις αὕτη δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν τοῦ Kuster.

Ὁ πρὸ τῆς παραπομπῆς ἀστερίσκος σημαίνει ὅτι ἡ διόρθωσις προετάθη μόνον ἀπὸ τὸν Κοραῆν.

2) Τὴν ὀρθὴν στίξιν ὁμοίως ἀποκατέστησε καὶ ὁ Bergler, ὃν ἠκολούθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἐκδόται.

3) Τὴν αὐτὴν διόρθωσιν ἀναγράφει καὶ εἰς χειρόγραφόν του ἀποκείμενον εἰς Βιβλιοθήκην τῆς Χίου (ἀρ. 12868). Ὁ Dindorf ὑπερασπίζει τὴν γραφὴν ἐν, παραβάλλων τὸ ἐν Θουκυδ. 4.50: Ἀριστείδης εἰς τῶν ἀργυρολόγων Ἀθηναίων στρατηγός. Ἄλλοι ἐκδόται (Meineke, Bergk, Van Leeuwen) ἀποκαθιστοῦν εἰς τὸ κείμενον τὴν γραφὴν ἐν.

4) Ὅμοίως ἔστιξεν καὶ ὁ Dindorf, ἠκολούθησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐκδόται.

5) Ἡ διόρθωσις αὕτη ἀναγράφεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12868 τῆς Βιβλιοθήκης Χίου χειρόγραφον τοῦ Κοραῆ. — Ὅμοίως διώρθ. ὁ Hemsterhusius.

χειρὸς εἰς τὸν λιχανὸν δάκτυλον διάστημα...: Κορ. τοῦ ἀντίχειρος, ut Suidas in ἀπεπλίζατο (1).

*—Ἀχαρν. 271 [272] ὠρικὴν ὑληφόρον: . . ὠρικὸν δὲ μειράκιον καὶ κόρη ὡς ἐν Δαιταλεῦσιν αὐτός. Ἡ δὲ λέξις ἀπόδεκτος: Κορ. ἀπόλετος.

—Ἀχαρν. 525 [526] πεφνσιγγαμένοι: φύσιγξ λέγεται τὸ ἐκτὸς λέπι-
σμα τῶν σκορόδων, ἡ φυσίτιη: Κορ. ἡ φυσίγγη ex Suida (2).

—Ἀχαρν. 935 [936] τριπτήρ δικῶν: δέον εἰπεῖν ἀπλῶν, ὃ δὲ εἶπε δικῶν...: Κορ. scribe ἀλῶν unde ἀλετρίβινες in Pac. 258 [259] (3).

*—Ἀχαρν. 1175 [1174] δθόνια: τὰ λεγόμενα παρὰ ἰατροῖς λυχνώ-
ματα: Κορ. λινώματα.

—Ἰππ. 84 ὁ Θεμιστοκλέους... ὡς δὲ Κλεάνθης καὶ Περκώτην εἰς
σιρωμνήν: Κορ. Plutarchi Νεάνθης Themist. § 2 (4).

—Ἰππ. 129 στυππειοπώλης: . . . δηλοῖ δὲ τὸν Εὐκράτη καὶ τὴν ἐπ'
αὐτοῦ πολιτείαν, ὃς Στύμπαξ ἑκαλεῖτο: Κορ. Στύμπαξ ut etymi-
ratio postulat et ut habet Suidas, qui solum στύμπαξ habet sine
enarratione cf. infra vers. 254 (5).

—Ἰππ. 519 [522] ψάλλων: τοὺς βαρβίτιδας τάσσουσιν οἱ λόγοι τοὺς
βαρβαιστάς ἂν λέγοι: Κορ. τοὺς βαρβιτιστάς (6).

—Ἰππ. 721 [724] μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω: μηδὲν ἡμᾶς ὑπισχύτω: Κορ.
ἐπισχύτω (7).

*—Ἰππ. 772 [775] μεταιτῶν: τοὺς μὴ ὀφείλοντας δηλονότι λῆρον
δ' ἐποίησε διὰ τῆς ἀνταποδόσεως τὸ νόημα: Κορ. δῆλον.

—Ἰππ. 982 [986] τῆς ὑομουσίας: . . . τινὲς δὲ ὑηνείαν τὴν ἐκ τῶν χοί-
ρων δυσωδίαν φασίν, ὥπερ διαφόροις ἐδέσμασι χρώμενοι, δυσώδη ἀπο-
πατοῦσι καὶ εἰς βόρβορον διαλύονται: Κορ. Severus postulat λούον-

1) Ἐκ τοῦ Σουίδα ἀποκατέστησε καὶ ὁ Dindorf.

2) Ἐκ τοῦ Σουίδα ἀποκατέστησεν καὶ ὁ Dindorf.

3) Τὰ ἄλλα χ)φα παρῆχον ἀλῶν, διορθωθὲν ὑπὸ τοῦ Elmsley εἰς ἐλαιῶν
ἐκ παραβολῆς τοῦ Πολυδ. 7.151.

4) Ὁ Kuster ἀναφέρων τὸ χωρίον τοῦ Πλουτάρχου ἀμφιβάλλει ποία
γραφὴ εἶναι ἡ ὀρθή. Ὁ Dindorf ἀποκατέστησε Νεάνθης.

5) Γραφὴν στύμπαξ παρέχει ὁ c. Venetus (Marcianus 474) ἐξ οὗ εἰσή-
χθη ὁ ὀρθὸς τύπος εἰς τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις.

6) Τὴν διόρθωσιν ἐκ τοῦ Σουίδα ἔκαμε ὕστερον καὶ ὁ Dindorf.

7) Καὶ οἱ νεώτεροι ἐκδόται παρέχουν ἐπισχύτω οὐδὲν παρατηροῦντες,
ἴσως ἐξ ἄλλων χ)φων παραλαβόντες τὴν ὀρθὴν γραφὴν.

ται vel κυλλίονται vel καλινδοῦνται nunc video legendum δὲ κυλλίονται, ut Pac. 927 [928].⁽¹⁾

—*Ιππ.* 1053 [1056] καὶ κε γυνὴ φέροι. . . τοῦτο δὲ ἵνα δείξῃ ὡς Δημοσθένους τοῦ Κλέωνος τὸ κατόρθωμα : *Κορ.* οὐ τοῦ Κλέωνος.⁽²⁾

—*Ιππ.* 1290 [1293] ἐσθίει Κλεώνυμος : σιπύης δὲ τῆς ἀριτοθήκης οἶονεῖ σιτούνης τινὸς οὔσης : *Κορ.* σιτροβύης ex Suida.⁽³⁾

*—*Ιππ.* 1345 [1348] σκιάδιον : σκέπασμά τι ὅπερ αἱ γυναῖκες παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἔχουσι θέουσαι : *Κορ.* θέρους.⁽⁴⁾

*—*Νεφ.* 15 ἰππεύεται τε καὶ ξυνωρικεύεται : νῦν μὲν ἐπὶ κέλῃτος νῦν δὲ ἐπὶ ξυνωρίδος ἄρματος ὀχούμενος, ἄνω καὶ κάτω βακχεύει : *Κορ.* βαγεύει, quod exponit Suidas per πλανητεύει.

—*Νεφ.* 144 Χαιρεφῶντα . . . τοὺς γὰρ φυσικῶς χρησμοὺς ἑξαμέτρους εἶναι : *Κορ.* πυθικούς.⁽⁵⁾

*—*Νεφ.* 227 ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἶπερ : ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς ἦν δυνατὸν ἄνθρωπον ὄντα ἀναγνῶναι τὰ θεῖα : *Κορ.* εἰ ἦν, quo scholiastes explanat suo modo ellipsin τοῦ εἶπερ. Hoc non animadvertens Kusterus putabat scholiastem haec verba Socratis personae tribuisse.

—*Νεφ.* 347 [348] Κομήτην . . . ἀγρίους δὲ καὶ καλοποδιώκτας ἑκαλουν τοὺς τὰς ἀπαγορευμένας πράξεις ποιῶντας, τοὺς παιδεραστάς : *Κορ.* Καλοπαιδοδιώκτας i. e. διώκοντας τοὺς καλοὺς παῖδας.⁽⁶⁾

—*Νεφ.* 691 Γυναῖκα τὸν Ἀμυνίαν . . . Εὐπόλις δὲ ὡς παραπρεσβύτην : *Κορ.* παραπρεσβευτήν ut patet ex Suida in Ἀμυνίας.⁽⁷⁾

1) Κατὰ τὸν Dindorf τὸ σχόλιον αὐτὸ προσετέθη εἰς τὴν Ἀλδινὴν ἔκδοσιν ὑπὸ τοῦ Μουσούρου, παραλαβόντος αὐτὸ ἐκ τοῦ Σουίδα ἐν λ. ὕμνεια : Τὴν αὐτὴν διόρθωσιν δὲ κυλ. προτείνει ἐν λ. ὕμνεια καὶ ὁ ἐκδότης τοῦ Σουίδα Bernhardt.

2) Τὴν ὀρθὴν γραφὴν οὐ τ. Κλέωνος παρέσχεν ὁ c. Ven., ὃν ἠκολούθησαν οἱ νεώτεροι.

3) Ἐκ τοῦ Σουίδα ἀποκατέστησε καὶ ὁ Dindorf.

4) Ὁ Perizon ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Αἰλιανοῦ (Ποικ. Ἰστ. 6. 1) ὑποπτεύει εἰς τὸ χωρίον τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους γραφὴν θεῶσαι ἢ θεωροῦσαι: sacris spectaculis et pompis operam dantes τὴν αὐτὴν γραφὴν ἀκολουθοῦν οἱ νεώτεροι.

5) Τὴν ὀρθὴν γραφὴν πυθικούς παρέλαβον καὶ οἱ νεώτεροι ἐκ τοῦ c. Raven.

6) Τὴν αὐτὴν διόρθωσιν ἰδὲ καὶ ἐν Ἀτάκτοις I, 117. Οἱ νεώτεροι ἐκδότης γράφουν κολλοποδιώκτας, μαρτυρούντων τοῦ Σουίδα καὶ τοῦ Εὐσταθίου.

7) Ἐκ τοῦ c. Ven. ἀποκατέστησαν καὶ οἱ νεώτεροι παραπρεσβευτήν.

— Νεφ. 738 [740] σχάσας : κατασπάσας, στήσας, ἀτρεμήσας: Κορ. καταπαύσας cf. Suidam in σχάσον. (¹)

*— Σφ. 283 τὰ ἔν Σάμω : καὶ εἰπόντος ἑαυτὸν εἶναι μηνυτὴν τοῦ σκαιοῦ ρήματος: Κορ. σκευωρήματος, quod supra μηχανὴν κατεσκεύασαν dixit. (²)

— Σφ. 542 [544] Θαλλοφόροι . . . ὅς γε καὶ τὸν καταῖδόντα τὸ ἔθος Ἐριχθόνιον συνίστησι : Κορ. καταδείξαντα. (³)

— Σφ. 581 [583] ἐπὶ κληρος . . . τινὲς δὲ τὴν ἐπὶ κληρον καλοῦσιν ἐπιπαματίδα : Κορ. ἐπιπαματίδα. (⁴)

— Σφ. 1272 [1282] ὃν ποτ' ὤμοσε : . . . δῆλον δὲ ἐκ τούτου Ἀριφράδην λέγεσθαι νῖδον Αὐτομένους : Κορ. τοῦ τόν (⁵).

— Σφ. 1382 [1391] : κἀπιθήκην : τοὺς ἔσωθεν τοῦ φορτίου προσθήκην ὄντας : Κορ. ἔξωθεν (⁶).

— Εἰρ. 369 [370] οὐκ ἡσθόμην : ὥσανεὶ τῷ τελείῳ τὴν ὁργὴν αὐτοῦ καταπραΰνων : Κορ. γελοίῳ (⁷).

*— Εἰρ. 752 [753] : διαβάς βυρσῶν ὁδμᾶς : . . . τὸ βαρβαρῶδες δὲ τοῦ Κλέωνος δηλοῖ διὰ τοὺς βαρβαρισμούς: Κορ. διὰ τοῦ βορβοροθύμους, ut est in textu. (⁸)

— Εἰρ. 1202 [1203] τῶν δρεπάνων : . . . καὶ ὁμολογεῖ χάριν ὡς τῆς τέχνης αὐτοῦ χρηματιζούσης: Κορ. χρησιμευούσης. (⁹)

— Εἰρ. 1203 [1204] Καὶ τῶνδ' ὅ,τι βούλει : . . . τὴν δὲ καταστολὴν τοῦ δράματος ἐποίησεν ὁμοίαν : Κορ. ἀν καταστροφὴν? (¹⁰)

*— Ὁρν. 823 [822] : ἵνα καὶ τὰ Θεαγένους : . . . λέγεται ὅτι μεγαλέμ-

1) Ἐκ τῶν codd. Raven. καὶ Venet. παρεχόντων καταπαύσας ἀποκατεστάθη τὸ ὀρθὸν καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων.

2) Ὁ Dindorf διώρθωσε σκαιοῦ ρήματος.

3) Καταδείξαντα διώρθωσε καὶ ὁ Valckenarius, ἠκολούθησε δὲ καὶ ὁ Dindorf ὁ Dübner καταδόντα.

4) Τὸ σχόλιον κατὰ Dübner προσετέθη ἐκ τοῦ Σουίδα εἰς τὴν Ἀλδινὴν ἔκδοσιν· καὶ ὁ Σουίδας παρέχει εἰς τὰ χειρόγραφα τοῦ ἐπιπαματίδα.

5) Ὁ Dindorf ἐκ τοῦ c. Venet. γράφει ἐκ τοῦ Ἀρ.

6) Ὁ Dindorf ἀποκατέστησεν ὁμοίως ἐκ τοῦ c. Raven.

7) Ὁ c. Venet. παρέχει ὁμοίως γελοίῳ, ὅπερ ἀποκατεστάθη εἰς τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις.

8) Ὁ Dindorf γράφει διὰ τοῦ βαρβαροθύμους.

9) Ὁ Valckenarius διώρθωσεν ὁμοίως ἐκ τοῦ σχολ. τοῦ στ. 1209 [1210].

10) Ὁμοίως οἱ νεώτεροι ἐκδύται διατηροῦντες τὴν γραφὴν παρατηροῦν ὅτι ἂν ἔχῃ ὀρθῶς ἡ λέξις παραδοθῇ, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ καταστροφή.

πορός τις ἐβούλετο εἶναι, περαΐτης, ἀλαζών, ψευδόπλουτος: Κορ: Casaubonus emendat περιλαλητής⁽¹⁾; Suidas totum locum legit: οὕτως δὲ πένης ὢν ἔλεγεν ἑαυτὸν πλούσιον εἶναι (in Θεαγένους), ut merito quis suspicari possit in nostro etiam Scholiaste legendum esse πένης ὢν pro περαΐτης, sed tamen vera lectio est **Μεταπράτης ὢν**. Μεταπράτης idem quod κάπηλος (Hesychius in κάπηλος) est, quem Galli vocant *revendeur-marchand en détail-regrattier*; et opponitur ὀψιμε τῷ μεγαλεμπορώ, *marchand en gros*. Sed nunc (;) meliora edoctus lego: **μεγαλέμπορός τις ἐβούλετο εἶναι περάτης ὢν**. Περάτης est idem quod πορθμεύς (vid. Suidam in πορθμεύς). Galli *battelier, gondolier*, quod opp. τῷ μεγαλεμπορώ, *qui est marchand qui fait le commerce maritime en grand, qui voyage sur mer en transportant des marchandises d'un pays à l'autre sur des vaisseaux frétés*: Hic locus locum praeterea ministrat loco Lysistratae 62 [63]: ἡ γοῦν Θεαγένους... τὰκάτιον ἤρετο. Idem enim est Theagenes de quo in hac fabula sermo. Hunc Theagenem ἐκ Πειραιῶς fuisse supra (Pac. 927 [928]) dixit Scholiastes, unde forsan aliquis **Πειραιάτης** emendandum existimabit. ⁽²⁾

—**Ορν. 1421 μῶν εὐθὺ Πελλήνης: ἐπὶ ἐν Πελλήνῃ ἐν τοῖς Ἑραίοις ἄθλον ἐτίθετο χλαῖνα: Κορ. Ἑρμαίοις.** ⁽³⁾

*—**Ορν. 1493 Πάντα τὰ ἐπιδέξια... ἐπεὶ οἱ ἐντυγχάνοντες νυκτὸς ἤρωσι διέστρεφον τὰς ὄψεις: Κορ. malim διεστρέφοντο.**

—**Λυσιστρ. 17 ἐκύπτασεν: ἀντὶ τοῦ ἐστράτευσεν: Κορ. ἐστραγγενυσεν.** ⁽⁴⁾

—**Λυσιστρ. 150 τοῖς Ἀμοργίνοις... ἀπὸ νήσου Ἀμοργοῦντος: Κορ. Ἀμοργοῦ.** ⁽⁵⁾

*—**Λυσιστρ. 550 καὶ μὴ τέγγεσθε: ἀντὶ τοῦ βλάπτεσθε καὶ μεταβλήθητε: Κορ. μαλάττεσθε.** Suid. in τέγγεσθαι. ⁽⁶⁾

1) Ἐν ἐκδ. Ἀθηναίου VI, c. 9.

2) Ὁ Dindorf καὶ ὁ Dübner διατηροῦν τὸ περαΐτης παρατηροῦντες μόνον τὸ ἀμφίβολον τῆς λέξεως.

3) Τὴν αὐτὴν διόρθωσιν ἔκαμε καὶ ὁ Ruhnken ἐκ τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ Σχολ. Πινδ. Ὀλ. VIII 156, IX 147.

4) Ὁ c. Raven. παρέχει ἐστράγγενσεν, ὅθεν ὁ Bergler καὶ ὁ Dobrée ἀποκατέστησαν: ἐστράγγενυσεν.

5) Ὁμοίως διώρθωσεν καὶ ὁ Dindorf.

6) Ὁ Rutherford διώρθωσε βάπτεσθε.

—Λυσιστρ. 581 καὶ τούτους ἐγκαταμῖξαι: ἐπιτόμους ποιῆσαι: Κορ. ἐπιτίμους. (1)

—Βατρ. 33 τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐνανμάχουν... ἡ δὲ Ἀργίνουσα πόλις τῆς Αἰολίδος, ἀντικρὺ δὲ Λέσβου κειμένη καὶ Μανίας ἄκρας: Κορ. Μαλίας. (2)

*—Βατρ. 153 τὴν Κινησίον: ... ἦν δὲ καὶ τὸ σῶμα δκνηρός: Κορ. σκλήφρος. Kusteri emendatio servari non potest. (3)

—Βατρ. 493 [490] ἀπεψησάμην: κατεμαξάμην: Κορ. ἀπεμαξάμην. (4)

—Βατρ. 716 [704] κυμάτων ἐν ἀγκάλαις... ἐνειστήκει γὰρ ὁ Διονυσιακὸς πόλεμος: Κορ. Πελοποννησιακός. (5)

—Βατρ. 737 [725] τοῖς πονηροῖς χαλκίοις: τοῖς χαλκοῖς κτίσμασι: Κορ. ἀν νομίσμασι. (6)?

*—Βατρ. 762 [750] ὁμόγνιε Ζεῦ: τὸ δὲ πλεῖν ἢ μαίνομαι ἀντὶ τοῦ ἐξανίσταμαι ἑαυτοῦ ἐκ τῆς ἀξίας: Κορ. ἐξίσταμαι.

*—Βατρ. 810 [798] μειαγωγήσουσι τὴν τραγωδίαν: ... μειαγωγὸς δὲ ἐλέγετο ὁ προσαγαγὼν τὸ ἱερεῖον: Κορ. προσάγων. (7)

—Βατρ. 819 [807] οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισιν... ὥς φαύλων περὶ τὰς ἀποκρίσεις ὄντων: Κορ. malim κρίσεις. (8)

*—Βατρ. 835 [819] σκινδαλῶν τε παραξόνια: ... σμιλεύματα δὲ τὰ ἐκβαλλόμενα ἀπὸ σμίλης, ἀντὶ τοῦ διαγλύμματα, ἐρεθίσματα: Κορ. ἡ ρινήματα.

—Βατρ. 949 [918] ὁ δεῖνα: ὅτι ἐπιδείξεως· δείκνυσι γὰρ τὸν Αἰσχύλον παρόντα: Κορ. ἐπὶ δείξεως. (9)

—Βατρ. 1114 [1082] καὶ φασκούσας οὐ ζῆν: ... ἀλλ' ὀλίγων ἐστὶ Φρῖξος: Κορ. ὁ λέγων. (10)

1) Ὁμοίως ἔγραψεν ὁ Dobrée.

2) Ὁ c. Marcian. παρέχει Μαλίας, ὅπερ ἀποκατεστάθη καὶ εἰς τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις· ἰδὲ Tzschucke ἐν ἐκδ. Στράβωνος τ. V. σελ. 376.

3) Ὁ Dindorf ἀκολουθεῖ τὸν Kuster διορθοῦντα δμικρῶς, ὁ Dübner διατηρεῖ τὴν γραφὴν τῶν χειρογράφων, συμφωνοῦντος καὶ τοῦ Σουίδα ἐν λ. πυρρίχαις.

4) Τὴν αὐτὴν διόρθωσιν προέτεινε καὶ ὁ Dindorf.

5) Τὴν ὀρθὴν γραφὴν Πελοπον. παρέχουν οἱ ἄλλοι κώδικες οὓς ἠκολούθησαν οἱ νεώτεροι ἐκδόται.

6) Ὁμοίως ὁ Rutherford· ὁ Γαρδικας κέρμασιν.

7) Ὁ c. Raven. γράφει προσάγων, τὸ ὅποιον ἀκολουθοῦν ὁ Dindorf καὶ ὁ Dübner.

8) Ὁμοίως προέτεινεν ὁ Fritzsche, ἠκολούθησε δὲ ὁ Rutherford

9) Ὁμοίως ὁ Dindorf· ὁ Dobrée ἐπιδεικτικῶς.

10) Οὕτω καὶ ὅλοι οἱ ἐκδόται.

—Βατρ. 1507 [1459] ἢ μήτε σισύρα: . . . ἢ μὲν σισύρα δοκεῖ βαπτῆ εἶναι ἐκ δερμάτων αἰγείων: Κορ. βαίτη pag. 305. (1)

—Πλούτ. 152 τὸν πρωκτόν: σφόδρα δὲ ἄσημον ἐγκρούειν τῷ πρωκτῷ: Κορ. ἄσχημον. (2)

—Πλούτ. 269 δηλοῖς γὰρ αὐτόν . . . : ὥς πολὺπυροὶ συνῆκαν τὴν τοῦ Πλούτου ἐν μύθοις οὕτως ἔχουσαν ἀπογραφὴν: Κορ. ὑπογραφὴν(3).

*—Πλούτ. 272 ἀζήμιος: . . . πάντες γὰρ οἱ γέροντες ἐν ταῖς Ἀθήναις δύο βακτηρίας ἐβάσταζον: Κορ. aut delendum δύο, aut legendum διὰ βακτηρίας ἐβάδιζον.

—Πλούτ. 285 ἄγων ὁ δεσπότης: ἄγω, νομίζω, τὸ θυμῷ καὶ τὸ συντριβῷ: Κορ. τὸ τιμῷ. (4)

*—Πλούτ. 300 εἰκὴ δὲ καταδαρθέντα: ὥς ἔοικε κατακοιμηθέντα: Κορ. ὥς ἔτυχε est enim explicatio τοῦ εἰκῇ. Equit. 429 [431].

*—Πλούτ. 817 [816]: στατήρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν: . . . τινὲς δὲ ἀρτιάζειν λέγουσι τὸ ἀρπαγῇ παίζειν ἀπὸ τοῦ ἐταίρου: Κορ. ἄρτια ἢ περιττά. (5)

—Πλούτ. 874 [873]: ὁ συκοφάντης: . . . τοὺς σμικρῶς οὖν διερευνῶντας τὸ τοιοῦτον: Κορ. an ἀκριβῶς? an potius πικρῶς? (6)

3. Ἑρμηνευτικαὶ καὶ κριτικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ἀριστοφάνους

—Ἀχαρν. 796 ἂν τὸν ὀδελὸν ἐμπεπαρμένον: Κορ. La polisserie d' embroché ici dans le nom d' ὀδελὸν qu' il prend dans le sens τῆς τοῦ ἀνδρὸς πόσθης.

—Ἰππ. 248 καὶ Χάρυβδιν ἀρπαγῆς: Κορ. audacior metaphora iudice Cicerone de Orat. L. III 41: videndum est ne simile sit ductum . . . Charybdim bonorum voraginem potius (7).

1) Ἐν σελ. 305 τῆς ἐκδ. Kuster ὁ Σχολ. τῶν Σφ. 737 σημειώνει: σισύρα καλεῖται παρὰ μὲν τισιν ἢ βαίτη· ὁμοίως διώρθωσεν ὁ Dindorf, ὑποπεύει ὁμοῦ καὶ γραφὴν ραπτῆ παραβάλλων τὸν Σχολ. ἐν Ὅρν. 122.

2) Ὁ Kuster εἰς τὴν ᾧαν τῆς ἐκδόσεώς του εἶχε διορθώσει ὁμοίως, ἠκολούθησε δὲ αὐτόν ὁ Hemsterhusius. Οἱ νεώτεροι ἐκδόται παρέλαβον ἐκ τοῦ c. Raven. τὴν γραφὴν: ἄσεμνον.

3) Ὁμοίως γράφουν καὶ οἱ νεώτεροι ἐκ τοῦ c. Venet.

4) Ὁ Παρισ. κῶδ. 1281 παρέχει τὸ τιμῷ, τὸ ὅποιον γράφει καὶ ὁ Dübner.

5) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἴσως γραπτέον: ἀπὸ τοῦ ἐτέρου (ὁ ὅρος δηλ.)

6) Ὁ Παρισ. κῶδ. 1281 παρέχει ἀκριβῶς· ὁ Hemsterhusius ἔγραψε πικρῶς, ὃν ἠκολούθησαν καὶ ὁ Dindorf καὶ ὁ Dübner.

7) Εἰς τὸ χωρίον αὐτὸ παραπέμπει καὶ ὁ Van Leeuwen ἐν τῇ ἐκδόσει του.

— *Ἰππ.* 873 [877]. . . ἔπαυσα τοὺς κινουμένους τὸν Γρύττον ἐξαλείψας : *Κορ.* Suidas in Γρύττος legit ἔπαυσα τοὺς βινουμένους τὸν Γρύπον ἐξαλείψας.

— *Ἰππ.* 1127 [1130] ἄρας ἐπάταξα : *Κορ.* Suidas in βρούλλων pro ἄρας legit ταπεινώσας.

— *Ἰππ.* 1260 [1262] ἐν Κεχηναίων πόλει : *Κορ.* Κεχηναίων πόλις est la ville des badauds.

— *Νεφ.* 716 [718] Φροῦδα τὰ χρήματα, φρούδη χροιά. : *Κορ.* ex Euripidis Hecub. 162 φροῦδος πρέσβυς, φροῦδοι παῖδες⁽¹⁾.

— *Σφ.* 98 τὸν Πυριλάμπους : *Κορ.* Meminit huius Pyrilampis et Plato in Gorgia T. 4 p. 143 [481 d] et in Charmide T. 5 p. 116 [158 a].

— *Σφ.* 192 Πονηρὸς εἰ πόρρω τέχνης καὶ παράβολος : *Κορ.* non intellexit nec interpretes nec scholiastes perelegantem sensum τοῦ πόρρω τέχνης, quod significat procul in arte (improbitatis) iam es progressus; Gallice: vous êtes un maître fripon. Hippocrates de Medico T. I p. 51 Edit. Lind. τὰ τοιαῦτα. . . πόρρω τοῦ (L. πόρρω πον) τῆς τέχνης παρεληλυθότος ἐστίν. Talia pertinuit (;) ad eum qui procul in arte iam progressus est. Sic dicunt Graeci πόρρω τῶν νυκτῶν, nocte iam provecta vel intempesta, et πόρρω τοῦ πίνειν, computatione iam progressa, quae videris apud Suidam. At si πόρρω τέχνης eodem accipere sensu vis quo πόρρω τοῦ ἀποχωρῶντος, tunc locutio est synonymica locutionis Gallicae au dela de tout ce qu' on peut imaginer. Παράβολος est hardi, téméraire cf. Hesychium in πόρρω τέχνης, ubi Aristophanis locum procul dubio respicit.

— *Σφ.* 728 [785] ΦΙ. καλῶς : *Κορ.* οἷη καὶ ἑμαυτὸν κοῦ μεθ' ἑτέρου λήψομαι.

*— *Ὀρν.* 832 [831]. . . ὅπου Θεὸς γυνὴ γεγονυῖα, πανοπλίαν ἔστηκ' ἔχουσα, Κλεισθένης δὲ κερκίδα : *Κορ.* per κερκίδα alludit simul ad κέρκον, ἀνδρεῖον αἰδεῖον (cf. Hesych. in v.) quo Clisthenis subagitari, βινεῖσθαι amabat.

— *Λυσιστρ.* 838 οὐμὸς ἀνὴρ Κινησίας : *Κορ.* nomen fictum a κινεῖν, quod est idem ac βινεῖν.

— *Θεομοφ.* 432 [425] δακτύλιον τριωβόλου : *Κορ.* κλειδῶν ὑποβολήν vocat Plutarchus in Romulo T.I. p. 127 [Κεφ. XXII].

1) Τὴν παρωδίαν ἀναφέρουν κ. ἄ. ἐκδόται : Dindorf, Blaydes κ.λ.π.

— Βατρ. 1215 [1184] δν τινά γε πρὶν μὲν ἢ φῦναι... : Κορ. paro-
dia ex Eurip. Phoenis. 1640 [1596] : δν καὶ πρὶν εἰς φῶς...

— Ἐκκλήσ. 23 κἀγαθίζομένας : Κορ. Schol. legisse videtur κἀγκα-
θίζομένας i. e. καὶ ἐγκαθίζομένας (¹).

4. Παρατηρήσεις εἰς τὰ παλαιὰ Σχόλια

— Νεφ. 397 βεκκεσέληνε : Σεσόγχωσις ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰ-
γυπτίων... : Κορ. Ψαμμήτιχος habet Suidas (in Βεκκεσέληνε) ex
Herodoto L. II 2. (²).

— Νεφ. 404 [405] : ὥσπερ κύστιν φνσᾶ... ἀφ' οὗ πάσχειν πέ-
φυκε : Κορ. male Suidas (in κύστη) legit ἀπὸ τοῦ πάσχειν πεφυ-
κέναι.

— Βάτρ. 1001 [970] οὐ Χῖος ἀλλὰ Κῖος : ... ποικίλος τις ὢν καὶ
ἀγχίστροφος, καθωμίλει τοὺς καιρούς : Κορ. καὶ καθωμίλει τοῖς
καιροῖς.

1) Τὴν αὐτὴν γραφὴν ἐπώπτευσε καὶ ὁ Bentley ὁ Dindorf : κἀγκαθε-
ζομένας.

2) Κατὰ Dübner τὸ περὶ Σεσογχώσιος σχόλιον προσέθεσεν ἐξ ἑαυτοῦ ὁ
Μουσοῦρος εἰς τὴν Ἀλδινὴν ἔκδοσιν.